

Protokół

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mniowie

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniowie jest jednostką budżetową gminy powołaną do realizacji pomocy społecznej w zakresie ustalonym ustawą o pomocy społecznej i innymi przepisami z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 9 458 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Mariusz Adamczyk.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniowie został utworzony na mocy Uchwały Nr 18/1/92 Rady Gminy w Mniowie z dnia 30 marca 1992 roku w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie.

Ośrodek posiada własny REGON 290421981 i NIP 959 137 84 55.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie jest Pani Krystyna Zbroszczyk.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut przyjęty Uchwałą Nr 22/VII/2015 Rady Gminy w Mniowie z dnia 24 marca 2015 r. w sprawie przyjęcia Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie;

Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 5/2015 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie z dnia 16 kwietnia 2015 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie;

Uchwałą Nr 55/XXXIV/2005 Rady Gminy w Mniowie z dnia 29 grudnia 2005 r. w sprawie szczegółowych zasad przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze;

Uchwałą Nr 1/XXXVII/2014 Rady Gminy w Mniowie z dnia 30 stycznia 2014 roku w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałą Nr 2/XXXVII/2014 Rady Gminy w Mniowie z dnia 30 stycznia 2014 roku w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenie rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020;

Uchwałę Nr 3/XXXVII/2014 Rady Gminy w Mniowie z dnia 30 stycznia 2014 roku w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc gminy w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałę Nr 11/XXXVI/09 Rady Gminy w Mniowie z dnia 20 marca 2009 r. w sprawie ustalenia sposobu sprawienia pogrzebu przez gminę i zasad zwrotu wydatków osobom do tego uprawnionym;

Uchwałę Nr 12/XXXVI/09 Rady Gminy w Mniowie z dnia 20 marca 2009 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mniów na lata 2009 - 2015;

Zarządzenie Nr 68/04 Wójta Gminy w Mniowie z dnia 31 grudnia 2004 r. w sprawie upoważnienia Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej, wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej;

Zarządzenie Nr 53/11 Wójta Gminy Mniów z dnia 30 września 2011 r. w sprawie udzielenia upoważnienia dla Pani Ireny Skowron – pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie zatrudnionej na stanowisku starszego specjalisty pracy socjalnej do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracon – koordynator kontroli – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 597/2015 z dnia 13 lipca 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.
2. Barbara Nowak – Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 598/2015 z dnia 13 lipca 2015 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mniowie* pod poz. 7.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 15 – 17 lipca 2015 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2015 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.
2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332).

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniowie mieści się w budynku Urzędu Gminy w Mniowie, przy ulicy Centralnej 9, tel. 41 373 71 79. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje trzy pomieszczenia usytuowane na parterze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe Ośrodka Pomocy Społecznej nie dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność, w jednym pokoju pracuje czterech pracowników socjalnych.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest bezrobocie, ubóstwo i niepełnosprawność.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub w kasie Banku Spółdzielczego w Mniowie.

Ad 1. Struktura organizacyjna Ośrodka, kwalifikacje kadr.

Przedmiotem kontroli było zbadanie zgodności kwalifikacji kadry kierowniczej Ośrodka oraz pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu pomocy społecznej z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

Na dzień kontroli w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Mniowie w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych było 11 pracowników, w tym: kierownik, 2 starszych specjalistów pracy socjalnej, 1 starszy pracownik socjalny, 2 pracowników socjalnych – w tym jeden pracownik jest na zwolnieniu i w zastępstwie została zatrudniona osoba na ½ etatu, 5 opiekunek środowiskowych oraz logopeda zatrudniony na umowę zlecenie (Załącznik Nr 1 – Tabela dot. kadry Ośrodka Pomocy Społecznej). Należy zauważyć, że z obiema pracownicami socjalnymi – zarówno tą zatrudnioną na pełny etat, jak i zatrudnioną na ½ etatu – zawarto umowy na czas określony, do 31 sierpnia 2015 r.

W toku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż Kierownik posiada odpowiedni staż pracy i wykształcenie wymagane na zajmowanym stanowisku. Zgodnie z art. 122 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej ukończyła specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

Pracownicy socjalni legitymują się również właściwymi kwalifikacjami na zajmowanych stanowiskach, posiadają legitymacje służbowe wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznawanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy, prowadzenie akt osobowych klientów.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = $9\ 458/4,5 = 2\ 102$ osoby

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 2 102 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań z zakresu administracji rządowej i zadań własnych gminy wynikających z ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 163) oraz zadań z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2015 r., poz. 332.)

Zasiłki stałe

Ze sprawozdania MPiPS-03 za I półrocze 2015 r. oraz informacji przekazanych przez Kierownika GOPS (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, iż w 2015 r. do dnia kontroli pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 99 osób, z czego 71 to osoby samotne. Koszt udzielonej pomocy stałej w I półroczu wyniósł 233 824 zł. Za 68 osób Ośrodek odprowadza składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.8210.117.2015; GOPS.8210.74.2015 oraz decyzja uchylająca świadczenie GOPS.8210.74.U.2015; GOPS.8210.24.2015; GOPS.8210.76.2013; GOPS.8210.63.2014; GOPS.8210.1.2013; GOPS.8211.83.2012; GOPS.8210.7.2015; GOPS.8210.12.2015; GOPS.8210.9.2015; GOPS.8210.108.2014.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowane akta zawierają dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, m.in. oświadczenia o sytuacji dochodowej, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, informacje z ZUS i KRUS o pobieraniu bądź nie świadczeń emerytalno-rentowych, zaświadczenia o pobieraniu zasiłku pielęgnacyjnego. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenia widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, przytaczano także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, ustawę o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków

publicznych i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., informując o tym osoby zainteresowane w sentencji i uzasadnieniu.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie pomocy oraz sporządzone wywiady środowiskowe.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z informacji sporządzonej przez Kierownika OPS oraz sprawozdania półrocznego MPiPS-03 wynika, iż w roku 2015 do dnia kontroli pomoc okresową przyznano 30 osobom na kwotę 19 488 zł. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia było bezrobocie – 17 osób, długotrwała choroba – 8 osób.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.8211.21.2015; GOPS.8211.9.2015; GOPS.8211.30.2015; GOPS.8211.8.2015;
GOPS.8211.27.2015; GOPS.8211.6.2015; GOPS.8211.28.2015; GOPS.8211.10.2015;
GOPS.8211.13.2015; GOPS.8211.22.2015; GOPS.8211.32.2015.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, przytaczano także rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach.

W podstawie prawnej decyzji przywoływano art. 108 k.p.a., a w sentencji i uzasadnieniu informowano klienta o tym fakcie oraz podawano powód nadania decyzji rygoru natychmiastowej wykonalności.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się oświadczenia o sytuacji dochodowej lub aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia lub wydruki z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego, zaświadczenia lekarskie. Pomoc przyznawana była od miesiąca złożenia.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana była zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej w części gwarantowanej z budżetu państwa.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z informacji przekazanych przez Kierownika OPS oraz ze sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za okres styczeń – czerwiec 2015 roku wynika, iż pomoc w ramach Programu udzielono ogółem dla 495 osób. Całkowity koszt Programu wyniósł 95 062 zł. Pomoc w formie posiłków otrzymało ogółem 248 osób, w tym 59 dzieci do czasu rozpoczęcia nauki w szkole podstawowej, 186 uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej. W 2015 roku do dnia kontroli Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku pieniężnego na zakup posiłku lub żywności 306 osób ze 106 rodzin na kwotę 39 828 zł.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Mniów:

Lp.	Nazwa szkoły	Rodzaj posiłku	Cena posiłku	Liczba dzieci
1.	Szkoła Podstawowa w Cierchach	jedno danie gorące	2,20 zł	13

2.	Szkoła Podstawowa w Rogowicach	jedno danie gorące	2,20 zł	13
3.	Zespół Szkół w Grzymałkowie	jedno danie gorące	2,00 zł	84
4.	Zespół Szkół w Mniowie	jedno danie gorące /obiad	2,00 zł	81
5.	Szkoła Podstawowa w Zaborowicach	jedno danie gorące	2,20 zł	20

Dodatkowo w 2015 roku do dnia kontroli Ośrodek sfinansował koszt wyżywienia 22 uczniów uczęszczających do szkoły poza terenem gminy Mniów. Ponadto na wniosek dyrektora szkoły w roku 2015 do dnia kontroli z posiłku skorzystało 24 dzieci.

Wysokość zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności ustalano na podstawie oceny indywidualnej sytuacji każdej rodziny. Brano pod uwagę sytuację materialną, zdrowotną oraz liczbę osób w rodzinie.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

GOPS.PR.8212.91.2015;   GOPS.PR.8212.50.2015;   GOPS.PR.8212.41.2015;
GOPS.PR.8212.99.2015;   GOPS.PR.8212.2.2015;   GOPS.PR.8212.36.2015;
GOPS.PR.8212.30.2015;   GOPS.PR.8212.105.2015;   GOPS.PR.8212.68.2015;
GOPS.PR.8212.74.2015;

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

GOPS.8223.79.2015 oraz decyzja uchylająca GOPS.8223.79U.2015; GOPS.8223.302.2014;
GOPS.8223.50.2015;   GOPS.8223.44.2015;   GOPS.8223.26.2015;   GOPS.8223.28.2015;
GOPS.8223.307.2014;   GOPS.8223.9.2015;   GOPS.8223.48.2015;   GOPS.8223.332.2014;
GOPS.8223.301.2014.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja – aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania

NO h

administracyjnego i Uchwałę Rady Gminy w Mniowie w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenie rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020. Przywoływano także rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., informując o tym osoby zainteresowane w sentencji i uzasadnieniu. W postanowieniu decyzji przyznającej posiłek określano kto jest biorcą, przez jaki czas, koszt posiłku, kto jest organizatorem dożywiania oraz sposób zapłaty za posiłki.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych zasiłków celowych

Zgodnie z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej GOPS w Mniowie przyznaje zasiłki celowe, celem zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia czy opału. Zgodnie z art. 41 ust. 1 cytowanej ustawy Ośrodek udziela również w szczególnie uzasadnionych przypadkach specjalnych zasiłków celowych osobie lub rodzinie w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, które nie podlegają zwrotowi.

Kontrolowana jednostka w roku 2015 do dnia kontroli, jak wynika z informacji udzielonych przez Kierownika OPS (Zał. Nr 2), udzieliła 52 osobom zasiłków celowych. Zasiłki celowe przyznawane były w szczególności na zaspokojenie bieżących potrzeb, zakup leków, żywności, opału. W kontrolowanym okresie Ośrodek Pomocy Społecznej wypłacił 10 specjalnych zasiłków celowych. Najczęstszym powodem ubiegania się o zasiłek celowy specjalny były wydatki na lekarstwa lub na leczenie, które potwierdzano imiennymi fakturami.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

Zasiłki celowe:

GOPS.8212.14.2015; GOPS.8212.6.2015; GOPS.8212.102.2015; GOPS.8212.31.2015;
GOPS.8212.29.2015; GOPS.8212.10.2015; GOPS.8212.12.2015; GOPS.8212.38.2015;
GOPS.8212.32.2015; GOPS.8212.17.2015; GOPS.8212.49.2015;

zasiłki celowe specjalne:

GOPS.S.8212.5.2015; GOPS.S.8212.6.2015; GOPS.S.8212.10.2015; GOPS.S.8212.2.2015;
GOPS.S.8212.1.2015; GOPS.S.8212.7.2015; GOPS.S.8212.3.2015.

W skontrolowanych aktach znajdowały się wymagane dokumenty niezbędne do ustalenia sytuacji rodzinnej, zdrowotnej i materialnej osoby lub rodziny. W podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenia widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego, przytaczano także rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., informując o tym osoby zainteresowane w sentencji i uzasadnieniu.

W uzasadnieniu decyzji dokładnie opisano sytuację faktyczną klienta i stan prawny mający wpływ na przyznanie pomocy.

Strony informowane były o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Kielcach w ustawowo przyjętym terminie. Zespół inspektorów nie wniósł zastrzeżeń do zasadności udzielonego wsparcia.

Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniowie realizuje usługi opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Zgodnie z wyjaśnieniami Kierownika GOPS z usług opiekuńczych korzystają osoby starsze, chore i niepełnosprawne – są to głównie osoby samotne, które nie są w stanie samodzielnie zaspokoić swoich codziennych potrzeb. Odpłatność za usługi reguluje Uchwałę Nr 55/XXXIV/2005 Rady Gminy w Mniowie, wysokość opłat zależy od posiadanego

dochodu. W okresie objętym kontrolą usługi wykonywało 5 opiekunek domowych, zatrudnionych przez Ośrodek Pomocy Społecznej na umowy na czas określony. Pomoc świadczona była u 15 osób.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta:

GOPS.8225.4.2015; GOPS.8225.5.2015; GOPS.8225.18.2015; GOPS.8225.8.2015;
GOPS.8225.1.2015; GOPS.8225.19.2015; GOPS.8225.12.2015; GOPS.8225.7.2015;
GOPS.8225.16.2015; GOPS.8225.3.2015.

W aktach klientów znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, oświadczenia o sytuacji dochodowej, zaświadczenia lekarskie i decyzje administracyjne. W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego; ponadto przytoczono rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, Uchwałę Rady Gminy dotyczącą usług opiekuńczych i upoważnienie Wójta Gminy do wydawania decyzji administracyjnych. Prowadzone są również comiesięczne karty pracy opiekunek potwierdzane przez pracownika socjalnego.

W decyzji administracyjnej wydawanej przez Kierownika OPS określono okres i ilość godzin usług, pełny koszt jednej godziny usługi, rzeczywistą wysokość odpłatności wynikającą z Uchwały Rady Gminy oraz termin i miejsce dokonywania opłaty za świadczone usługi, a także kto będzie realizatorem usług. Nie podano miejsca wykonywania usług oraz zakresu usług.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadania związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W 2015 do dnia kontroli usługami specjalistycznymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi objętych było 3 dzieci z zaburzeniami psychicznymi - autyzmem. Specjalistyczne usługi opiekuńcze wykonuje logopeda, który posiada przygotowanie kierunkowe oraz wymagany staż pracy.

Sprawdzono akta o numerach decyzji: GOPS.8225.S.1.2015; GOPS.8225.S.2.2015;
GOPS.8225.S.3.2015.

W aktach klientów znajdują się m.in.: wywiad lub jego aktualizacja, oświadczenia o sytuacji dochodowej, zaświadczenia o wysokości dochodów, zaświadczenia o pobieraniu zasiłków rodzinnych, zaświadczenia lekarskie, a także karty pracy z opisem wykonanych usług. W osobnej teczce znajdują się roczne plany pracy logopedy z każdym dzieckiem.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, a także rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika OPS do wydawania decyzji administracyjnych. Brak rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

W sentencji decyzji określano okres i ilość godzin usług, gdzie będą świadczone i dla kogo, kto będzie realizatorem usług, rzeczywistą wysokość odpłatności, a także termin i miejsce dokonywania opłaty lub poinformowano o zwolnieniu z odpłatności.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do domu pomocy społecznej. W roku 2015 do dnia kontroli Ośrodek opłaca za pobyt 12 osób, a koszt udzielonej pomocy za 6 miesięcy wyniósł 163 019 zł.

Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna polega głównie na wspieraniu rodziny w rozwiązywaniu problemów ekonomiczno-socjalnych, wychowawczych i zdrowotnych, a także edukowaniu w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, np. pomoc w załatwianiu spraw urzędowych; pomoc w uzyskaniu świadczeń emerytalno-rentowych, świadczeń z tytułu alimentów i ich podwyższenia; motywowanie do podjęcia aktywności zawodowej, do poszukiwania pracy dorywczej; zachęcanie do prowadzenia rejestru wydatków; udzielanie porad w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami i posiadanymi zasobami; udzielanie porad w zakresie

najczęściej występujących problemów wychowawczych i sposobów radzenia sobie z nimi; stały kontakt z pedagogiem szkolnym; pomoc w realizacji recept; pomoc w uzyskaniu sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego; pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności; edukowanie w zakresie higieny w rodzinie. W 2015 r. do dnia kontroli pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 333 rodzinami.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. W ramach prowadzonej pracy socjalnej w kontrolowanym okresie zawarto 8 kontraktów socjalnych jedynie w ramach projektu systemowego PO KL.

Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Mniowie realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Kierownik Ośrodka posiada upoważnienie Wójta Gminy z dnia 31.07.2012 r. do ustanawiania rodziny wspierającej, zawierania i rozwiązywania umów z rodzinami wspierającymi, prowadzenia postępowań z zakresu wspierania rodziny i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny, który w badanym okresie pracował z 13 środowiskami. W dniach kontroli asystent wspierał 9 rodzin. Na zatrudnienie asystenta rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał środki finansowe w ramach Resortowego programu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłków stałych, okresowych, celowych i posiłków z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zasiłków celowych i specjalnych celowych przyznano celowo i zasadnie. W skontrolowanych aktach znajdowały się niezbędne dokumenty mające wpływ na ustalenie sytuacji dochodowej, materialnej, zdrowotnej i rodzinnej osoby lub rodziny ubiegającej się o pomoc.

Nie wnosi się zastrzeżeń do Statutu i Regulaminu Ośrodka Pomocy Społecznej.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są niedostateczne, ponieważ klienci nie mają możliwości przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność, w jednym pokoju pracuje czterech pracowników socjalnych.

Kadra zarządzająca i pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje i staż pracy wymagane na zajmowanych stanowiskach pracy.

Natomiast stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest niezgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, na jednego pracownika przypada 2 102 mieszkańców.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 r. sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W podstawie prawnej decyzji administracyjnych przyznających świadczenia widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej i kodeksu postępowania administracyjnego, przytaczano również rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (z wyjątkiem specjalistycznych usług opiekuńczych) i upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. Wpisywane są także odpowiednie uchwały Rady Gminy w Mniowie dotyczące dożywiania i usług opiekuńczych oraz rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych.

Decyzjom, których realizacja była przed ich uprawomocnieniem nadawano rygor natychmiastowej wykonalności wpisując w podstawie prawnej art. 108 k.p.a., informując o tym osoby zainteresowane w sentencji i uzasadnieniu.

Pozytywnym jest fakt, iż we wszystkich szkołach na terenie Gminy Mniów dzieci otrzymują dożywianie w formie gorącego posiłku, co jest zgodne z ideą programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sposób opisywania w uzasadnieniu decyzji administracyjnych sytuacji faktycznej klienta i stanu prawnego mających wpływ na przyznanie i wysokość pomocy.

W decyzjach administracyjnych przyznających pomoc w formie usług opiekuńczych nie podano miejsca wykonywania usług oraz zakresu usług.

W trakcie czynności kontrolnych stwierdzono również, że OPS w roku bieżącym nie wykorzystuje kontraktu socjalnego poza POKL, jako instrumentu pracy socjalnej.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny, który pomaga 9 rodzinom.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61, poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

1. Magdalena Pracoń

2. Barbara Nowak

Kielce, dnia 6 sierpnia 2015 r.

Ze strony kontrolowanej:

Data i podpis

14. 08. 2015

Z up. WOJEWODY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Renata Pęgiecińska
DYREKTOR
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w KIELCACH
Wydział Polityki Społecznej
25-514 Kielce, ul. Al. 100 Włoków Kielce 3

KIEROWNICZKA GMINNEGO
OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ

Krystyna Zbroszczyk

GMINNY OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
26-080 Mniów, ul. Centralna 9
tel. (041) 87 37 179